

Namn: \_\_\_\_\_ Födelsetid: \_\_\_\_\_

Tentamen består av tre delar. **I den första delen** ställs tio flervalfrågor. Varje fråga har fyra påståenden, av vilka man ska välja det rätta alternativet. Endast ett av påståendena är korrekt. För rätt svar ges +2 poäng, för fel svar -2 poäng och för obesvarad fråga noll poäng. Denna del ger maximalt 20 poäng.

**I den andra delen** ställs 30 rätt/fel-frågor, av vilka man ska välja det rätta svarsalternativet. För rätt svar ges +2 poäng, för fel svar -2 poäng och för obesvarad fråga noll poäng. Denna del ger maximalt 60 poäng.

**I den tredje delen** ställs fem korta frågor. Det skriftliga svaret ska ges inom det för ändamålet reserverade svarsfältet. Varje fråga ger poäng enligt skalan 0–4. Denna del ger maximalt 20 poäng.

Tentamen ger maximalt 100 poäng. För godkänd prestation krävs 50 poäng (om tentamen visar sig vara svår kan poänggränsen vara lägre, dock inte högre).

Frågorna kan innehålla räkneuppgifter. Räknedosa förutsätts.

De rätta svaren står att finna efter tentamen på webbadressen [www.sijoittajapalvelin.net](http://www.sijoittajapalvelin.net). Resultaten delges tentanderna per e-post efter att svaren granskats. Notera också frågorna i slutet och råden för sökande av ändring om du inte är nöjd med bedömningen och/eller svaren. På sista sidan finns plats för egna anteckningar.

**Anteckna dina svar på tentamenspappren.**

**Returnera till slut alla svarpapper. Tack.**

## DEL I

Tio flervalsfrågor. Varje fråga har fyra påståenden. Lägg ett kryss vid det påstående som enligt din mening ger svaret på frågan. Lämna svarsfältet tomt om du inte vill svara, det vill säga anteckna ingenting vid föreliggande fråga. Endast ett av påståendena är korrekt.

<b>1 Vilken av följande är INTE en av finansmarknadens centrala uppgifter?</b>	
a) Allokering av resurser mellan överskottssektorer och underskottssektorer.	
b) Förbättring av likviditeten.	
c) Effektivisering av företagens verksamhet.	
d) Förmedling av information.	
<b>2 Vilken av följande är INTE en av de centrala fördelarna hos främmande kapital i förhållande till eget kapital då man resonerar kring företagets finansiering?</b>	
a) Kostnaden för främmande kapital är i regel lägre än för eget kapital.	
b) Emissionskostnaderna för främmande kapital är vanligtvis lägre än för eget kapital.	
c) Främmande kapital ger en skattefördel.	
d) Avkastningskravet på eget kapital sjunker då mängden främmande kapital ökar.	
<b>3 Vilken av följande aktioner står INTE till buds för innehavaren av en köpoption?</b>	
a) Invänta optionsutfärdarens beslut att utnyttja optionen.	
b) Låta optionen förfalla.	
c) Utnyttja optionen.	
d) Stänga positionen genom att utfärda en identisk option.	
<b>4 Vilket av följande påståenden om diversifiering stämmer INTE?</b>	
a) Då antalet tillgångar i portföljen ökar avtar minskningen i portföljens totalrisk.	
b) Den icke-systematiska risken kan diversifieras bort.	
c) Ju lägre korrelation mellan tillgångarna, desto större diversifieringsnytta.	
d) Portföljvarkastningens standardavvikelse räknas ut som summan av de enskilda tillgångarnas standardavvikelser.	

<b>5</b> <i>ABCDE</i> -fonden har under det gångna året haft en avkastning om 10 procent och en volatilitet om 10 procent. Samtidigt har marknadsavkastningen varit 15 procent med en volatilitet om 20 procent. Fondens beta är 0,5. Den riskfria avkastningen över samma tidsperiod har varit 5 procent. Beräkna fondens Sharpekvot.	
a) $(10\% - 5\%) / 10\% = 0,5$ .	
b) $(10\% - 5\%) / 0,5 = 0,1$ .	
c) $(10\% - 15\%) / 20\% = -0,25$ .	
d) $10\% - 0,5 \times (15\% - 5\%) = 0,05$ .	
<b>6</b> Vilket av följande alternativ är INTE en grund för rättshandlingars ogiltighet?	
a) Rättshandling på vilken <i>oklarhetsregeln</i> kan tillämpas.	
b) Rättshandlingen strider mot god sed.	
c) Bristande rättshandlingsförmåga.	
d) Ovärdigt förfarande som kränker mot ära och heder.	
<b>7</b> Från och med 63 års ålder ökar arbetspensionen med en viss procent av årsinkomsten. Vilken är denna procentsats?	
a) 1,5 %.	
b) 3,0 %.	
c) 4,5 %.	
d) 6,0 %.	
<b>8</b> AA köpte för åtta år sedan 1 000 aktier i X Abp för 10 000 euro. X Abp ordnar nu en teckningsrättsemission. Teckningsrätterna ger AA en möjlighet att teckna 100 nya aktier till ett pris om 5 000 euro. AA vill inte teckna aktierna, utan säljer teckningsrätterna till BB för ett pris om 6 000 euro. Den beskattningsbara överlåtelsevinsten i AA:s beskattning är:	
a) 0 euro.	
b) 4 800 euro.	
c) 5 000 euro.	
d) 6 000 euro.	

<b>9 Den finska medborgaren NN står i beråd att flytta utomlands. Han grubblar över sin beskattning. Han önskar få status som begränsat skattskyldig, varför han måste påvisa att han inte längre har väsentliga band till Finland. Vilket av följande alternativ utgör INTE ett belägg på att han har väsentliga band till Finland?</b>	
a) NN har en bostad i Finland.	
b) NN har en sommarstuga i Finland.	
c) NN åtnjuter finländsk social trygghet.	
d) NN bedriver affärsverksamhet i Finland.	
<b>10 Vilken av följande försäkringsersättningar är INTE skattefri?</b>	
a) Ersättning på grund av sakkada.	
b) Ersättning på grund av vårdkostnader.	
c) Dagpenning på grund av förlorad förvärvsinkomst.	
d) Engångsersättning på grund av bestående arbetsförmåga.	

**DEL II****30 rätt(ja) / fel(nej)-frågor:**

1	Marknaden prissätter inte alltid såkallade externaliteter.	
2	Finanskrisen slog hårt mot banker och företag år 2008. Bland annat företag hade stora svårigheter att erhålla finansiering från banker eller från marknaden. Påstående: Med marknads likviditetsrisk avses situationer där man inte förmår skaffa den finansiering som behövs, till exempel som följd av att marknaden saknar ett tillräckligt djup.	
3	Med blandemission avses en kombination av nyemission och fondemission.	
4	I börsnoterade företag har man övergått till att uppgöra bokslut enligt IFRS-principerna. Detta medförde förändringar i hur man gör bokslutsanalys. Påstående: En av förändringarna var att man nu använder <i>fair value</i> , det vill säga gängse värde, vid värdering av företagets tillgångar.	
5	Corporate governance = den lagstiftning som berör företag.	
6	EVA anger hur stort överskott eller underskott företaget lyckats skapa efter att finansierarnas avkastningskrav beaktats.	
7	En av fördelarna med ekonomiska nyckeltal som uträknats i form av relationstal är att man med hjälp av dessa kan jämföra företag av olika storlek.	
8	Placerare som handlar med optioner och futurer som fristående placeringar kan göra vinst med hjälp av derivat då aktiekurserna stiger, sjunker eller hålls oförändrade.	
9	I den akademiska forskningen har man under de senaste åren forskat mycket i placerarbeteende. Påstående: Ett av forskningsrönen är att privatplacerare placerar en alltför stor andel av sina tillgångar i aktier.	
10	Med covenant avses specialvillkor som skrivs i låneavtalet.	
11	Obligationens ränterisk kan indelas i två komponenter, nämligen kassaflödesrisk och prisrisk. Påstående: Ju kortare löptid en obligation med fast ränta har, desto större är prisrisken.	
12	Sharpekvoten kan användas för att jämföra fonder av samma typ även om fonderna är av olika risknivå.	

13	Din kund är förbryllad över den prestationsbaserade ersättningen som nämnts i en fonddrapport. Hon anser det vara frågan om en avkastning som betalas innehavarna av avkastningsandelar (i motsats till tillväxtandelar). Påstående: Har kunden rätt?	
14	Din kund ber dig förklara begreppet <i>fondens omsättningshastighet</i> som hon sett i en fonddrapport. Påstående: Om omsättningshastigheten är 1 betyder det att fondens värdepapper bytts ut i genomsnitt en gång under granskningsperioden.	
15	Hedgefonder är tillåtna att placera bland annat i börsnoterade och onoterade aktier, olika ränteprodukter och derivat.	
16	Med begreppet <i>terminal bonus</i> avses det villkor i frivilliga pensionsförsäkringar som gäller ersättningen vid dödsfall enligt vilket förmånstagarna till den försäkrade utöver pensionsbesparingen får en särskild gottgörelse (till exempel 25 % av pensionsbesparingen).	
17	<i>NN</i> har en pensionsförsäkring som tecknats av hennes arbetsgivare. <i>NN</i> :s arbetsförhållande upphör. Den nya arbetsgivaren vill inte fortsätta betala försäkringspremierna. <i>NN</i> har inte heller själv råd att betala premierna. Påstående: Försäkringen kan ändras till ett fribrev, vilket betyder att inga premier längre behöver inbetalas och att försäkringen inte längre ackumulerar pensionskapitalet.	
18	Man önskar ändra bolagsordningen i <i>X Abp</i> . Bolaget har endast en aktieserie. Det finns inga särskilda procedurregler i bolagsordningen om hur man ska förfara i denna situation. Vid bolagsstämman finns 10 000 aktier representerade. I omröstningen ges 6 000 röster för en förändring medan 4 000 ges emot förslaget. Påstående: Förändringen i bolagsordningen blir inte godkänd.	
19	<i>AA</i> säljer <i>BB</i> aktier i det onoterade bolaget <i>C Ab</i> . Köpeskillingen avses vara en miljon euro. I det köpebrev som <i>AA</i> gjort upp har en nolla av misstag fallit bort, varför köpeskillingen enligt köpebrevet bara är etthundratusen euro. Vardera parten skriver under köpebrevet, <i>BB</i> med vetskap om att priset är fel. Påstående: Köpebrevet och köpeskillingen om etthundratusen euro är bindande för <i>AA</i> .	
20	<i>AA</i> äger en fastighet och har ansökt om en inteckning på en miljon euro på den. Som intyg på detta har <i>AA</i> fått ett pantbrev. Påstående: Pantbrevet är ett bevis på att <i>AA</i> har en skuld om en miljon euro.	
21	<i>AA</i> har positiv insiderinformation om börsbolaget <i>C Abp</i> . Han uppmanar <i>BB</i> köpa aktier i <i>C Abp</i> före informationen publiceras. <i>BB</i> avlåter sig från att köpa aktierna. Påstående: <i>AA</i> gjorde sig skyldigt till brott.	
22	<i>DD</i> äger 60 % av börsbolaget <i>Y Abp</i> . Han köper ytterligare aktier i <i>Y Abp</i> så att hans andel av såväl aktierna som rösterna nu överstiger 70 %. Påstående: På grund av ökningen är <i>DD</i> skyldig att göra ett offentligt köpebud också på de resterande aktierna.	

23	<i>NN</i> fungerar som anknuten ombud som för värdepappersföretaget <i>X Ab</i> :s räkning tar emot och förmedlar kunduppdrag som berör investeringstjänster. Påstående: <i>NN</i> behöver i enlighet med lagen om värdepappersföretag en egen koncession.	
24	<i>EE</i> kompletterar sin förhandsifyllda skattedeklaration genom att lägga till förmögenhetsuppgifter om aktier han äger i det onoterade bolaget <i>Z Ab</i> . Påstående: <i>EE</i> bör meddela ett uppskattat värde på aktierna i <i>Z Ab</i> , till exempel en kassaströmsbaserad värdering som gjorts av revisorn.	
25	<i>FF</i> är allmänt skattskyldig i Finland. Han äger aktier i ett utländskt bolag. Han säljer nu aktierna med vinst. Påstående: Enligt skatteavtalen är han i regel skattskyldig i Finland, inte i det utländska bolagets hemland.	
26	<i>AA</i> erhåller arbetspension från Finland. Hon är finsk medborgare men bor utomlands. Hon spörjer om hur hennes pension beskattas i Finland. Påstående: Enligt skatteavtalen uppbär man på pensionen i regel en källskatt i Finland.	
27	Försäljning av försäkringstjänster är fri från mervärdesskatt.	
28	<i>BB</i> har gått i borgen för sin kompis <i>CC</i> :s bostadslån. Bostaden är anknuten varken till <i>CC</i> :s näringsverksamhet eller till jordbruk. <i>BB</i> blir på grund av borgen tvungen att betala 10 000 euro. Påstående: Summan är inte avdragsgill i <i>BB</i> :s beskattning.	
29	<i>AA</i> har två barn, <i>BB</i> och <i>CC</i> , men inga andra nära släktingar. Efter <i>AA</i> :s frånfälle framkommer det att hon skrivit ett giltigt testamente till förmån för Hemlösa hundar rf. Påstående: <i>BB</i> och <i>CC</i> kan vardera erhålla en fjärdedel av <i>AA</i> :s kvarlåtenskap genom att återopa sin laglott.	
30	<i>DD</i> har tio barn och 350 000 euro på sitt bankkonto. <i>DD</i> misstänker att hans tid snart är kommen. Han vill därför överföra sina medel utan skattekonsekvenser till sina barn. Han köper för hela summan en placeringsförsäkring vars förmånstagare är hans barn. Påstående: Om <i>DD</i> dör, går hela summan skattefritt till hans barn.	

**DEL III**

**Svara på följande fem frågor. Svaret bör ges inom det för ändamålet reserverade svarsfältet.**

**1 Vad avses med masslån, konvertibla skuldebrevslån, optionslån och indexlån?**

**2 Beta och volatilitet: Vad är de och hur avviker de från varandra?**

**3 Diskutera marknadseffektivitetens olika nivåer och vad de innebär för placeraren.**

**4 De tre pelarna i försäkringsbolagens Solvens II -förnyelse.**

**5 När anses standardvillkor vara en del av värdepappersförmedlarens och kundens avtalsförhållande (de så kallade anknytningsmomenten)?**

**Till slut ber vi dig svara på frågorna på följande sida.**

Vi ber dig svara på följande frågor (påverkar inte bedömningen):

Får ditt namn/din adress användas vid marknadsföring som anknyter sig till dessa examina, t.ex. för att informera om seminarier avsedda för dem som avklarat tentamen?           ja    nej

Respons till examensarbetsgruppen och dem som sammanställt tentamen:

**Returnera till slut alla svarpapper. Tack.**

Reserverat för egna anteckningar. Du kan ta denna sida med dig.

Tilläggsinformation om resultaten: [www.sijoittajapalvelin.net](http://www.sijoittajapalvelin.net)

	Del I		Del II		Del II		Del II
1		1		11		21	
2		2		12		22	
3		3		13		23	
4		4		14		24	
5		5		15		25	
6		6		16		26	
7		7		17		27	
8		8		18		28	
9		9		19		29	
10		10		20		30	

## SÖKANDE AV ÄNDRING

### Fas 1 – Begäran om ändring:

Den som avlägger tentamen för examina inom sektorn för investeringstjänster har möjlighet att **inom två veckor efter att svaren offentliggjorts** be om utredning över svarsgrunderna och att tentandens egen tolkning av frågan beaktas vid bedömningen av tentamen. En fritt formulerad begäran görs på webbadressen [www.sijoittajapalvelin.net](http://www.sijoittajapalvelin.net) eller per e-post till adressen [apvy@hse.fi](mailto:apvy@hse.fi). HSE Executive Education Oy (HSE EE) ber frågeställaren eller frågeställarna om utlåtande och fattar beslut på grundval av tentandens och frågeställarens eller frågeställarnas utredning.

### Fas 2 – Rättelseyrkande:

Om tentanden fortfarande är missnöjd med bedömningen kan han/hon av examensarbetsgruppen för examina i placeringsärenden **inom två veckor från att svaret till begäran om ändring getts** be om revidering av bedömningen. Förutsättningen för att rättelseyrkande kan göras är att begäran om ändring har behandlats. Skriftliga rättelseyrkanden adresseras HSE Executive Education (Mechelingatan 3 C, 00100 HELSINGFORS / [apvy@hsee.fi](mailto:apvy@hsee.fi)). Rättelseyrkandet behandlas i examensarbetsgruppen på grundval av frågeställarens eller frågeställarnas utlåtande och tentandens rättelseyrkande. Vid behov begär examensarbetsgruppen ett neutralt expertutlåtande till rättelseyrkandet. Målsättningen är att delge beslutet till rättelseyrkandet inom tre veckor från dess ankomst till HSE EE. Behandlingen av rättelseyrkandet sker så anonymt som möjligt. HSE EE informerar tentanden personligen.